IT-TIELET HADD TAL-GHID (2020) IL-QALBA TAL-FIDI NISRANIJA

Contributed by Frans Galea
Saturday, 25 April 2020

Din
hija il- Liturgija tat-Tielet Hadd tal-Ghid (2020) bi hsibijiet min Joe Rapa.

L-G'id ma !iex u g'adda
'mistax ilu, imma g'adu g'addej u a'na ninsabu ngawduh g'al 'amsin jum s'a',
sakemm tasal l-esperjenza glorju|a tal-Pentekostè. G'ax dawn il-festi, b'all-festi kollha
tal-Knisja, mhumiex sempli i “tifkira”, jew elebrazzjonijiet ta’ avvenimenti
kbar li !raw di!a. Dawk l-affarijiet
in'alluhom g'ad-dinja li t'obb tfakkar l-img'oddi.

L-Insara “jer!g'u jg'ixu”
l-Inkarnazzjoni ta’ Kristu, “jer!g'u jg'ixu” il-Mewt u l-Qawmien tieg'u,
“jer!g'u jg'ixu” it-‘tsunami’ tal-Ispirtu s-Santu li jkompli jinvadina
fil-Pentekostè. In-Nisrani hu dejjem
miexi ’il quddiem lejn destinazzjoni glorju|a u dawn l-esperjenzi litur!i i
huma tapep f’mixja li hi g'ad-dritt.
Dawn il-“Memorjali”, (kelma a'jar minn festi), ma jirrepetux ru'hom kull
sena b'all-ista!uni tan-natura, u allura l-'ajja ti!i ikli ta’ sena dejjem
iddur, iddur fl-istess post. Le! L-Istorja tas-Salvazzjoni tag'na dejjem
miexja ’l quddiem u l-G'id ta’ din is-sena mhux b'al tas-sena l-o'ra, u lanqas
il-Pentekostè li !ej.

Tafu g'aliex? G'ax a'na m’a'niex in-nies li konna sena
ilu. L-G'id din is-sena !ie jsibna
f’sitwazzjoni differenti minn tas-sena l-o'ra, u s-sena d-die'la, jekk inkunu
g'adna hawn, se jsibna f’sitwazzjoni ter!a differenti. Dejjem mexjin ’il quddiem, jew, jekk
nidde iedu li nieqfu, nispi aw immorru lura...
I|-|mien g'addej u m’hemmx waqfien!

G'alhekk in-Nisrani hu dejjem fi stennija. Il-Fidi tieg'u kibret f’dan l-G'id, imma dan
mhux bi||ejjed.

L-Appostli emmnu li Kristu
kien qam mill-Mewt g'ax rawH, imma dan g'all-ewwal ftit li xejn sewa
fil-konkret f’&ajjithom. Allura Kristu
j'e!!i!hom jistennew in-Nar tal-Ispirtu s-Santu, u kull Nisrani li jist'oqqlu
dan l-isem, issa qed jistenna biex, mal- emg'a, mal-Knisja, ji elebra G'id
il-&amsin, imma biex jg'ixu b’mod li ssir taqliba f’&ajtu. G'ax l-Istorja tas-Salvazzjoni ma tiddependix
minn x’kapa i nag'mlu a'na bil-morali|mu tag'na, imma x’se jag'tina Alla, kemm
se nag'rfu fuq livell a'jar x’g'amel g'alina Kristu, u dan id-Dawl i!ibulna
l-Ispirtu s-Santu u mhux l-intelli!enza miskina tag'na. G'alhekk a'na nistennew il-Pentekostè
b’anti ipazzjoni u tensjoni, g'ax |gur se jkun differenti minn dawk kollha li
!ew qabel. Ilna 'afna ni!bru zkuk ta’
tag'rif dwar Kristu. Issa g'andna b|onn
Xi &add jisparkja ftit nar biex dan il-munzell injam jie'u u jsir &u!!ie!a
Qaddisa! U dan ix-Xi &add huwa l-Ispirtu
s-Santu. Huwa b’dan il-mod li “ng'ixu”
s-Solennitajiet tal-Knisja u mhux bil-mod mejjet ta’ tifkira. G'ax il-festi tal-Knisja huma Misteri iktar
minn festi. Huma Misteri g'ax dawn
il-!rajjiet li qed ng'ixu se''ew storikament elfejn sena ilu, imma g'adhom qed
ise''u f’&ajjitna issa, g'ax issa qeg'din ng'ixu a'na!

L-Ewkaristija li
ni elebraw hija e|empju klassiku ta’ dan li qed ng'idu. Fl-Ewkaristija nfakkru l-Misteru tal-G'id
tal-Mulej. Imma mhux biss! Fl-Ewkaristija il-Knisja, a'na, ner!'u ng'ixu
il-Mewt u l-Qawmien u l-Merti ta’ Kristu qishom qed jer!g'u ise''u dak
il-'in. L-Ewkaristija hija l-Memorjal
tal-Mulej. Dak kollu li se'' fuq
il-Kalvarju u fil-Qawmien ta’ |erniq l-G'id jer!a’ jse'', mhux fi|ikament, imma
bl-istess qawwa. Iktar kemm ng'ixu dan
bil-Fidi, iktar tissa''a' ir-reb'a fuq il-Mewt fina, g'ax Kristu reba' il-Mewt
mhux g'aliH imma g'all-bnedmin. G'alhekk
il-Grazzja tal-Ewkaristija hija enormi, infinita!

L-Ewkaristija ti!bor
il-qalba tal-Fidi Kristjana, Nisranija, Kattolika. U l-qalba hi li Kristu,
l-Iben il-Wa'dieni ta’ Alla, libes la'am il-bniedem biex ikun jista’ jg'ix
il-G'id. Hu miet biex ikun il-&aruf
tat-tpattija li fuqu tkellmu l-Profeti 'alli d-dnubiet tad-dinja jin'aslu
f’Demmu, u qam mill-Mewt g'ax l-Im'abba tieg'u saret il-velenu tal-Mewt. Min jemmen f’dan, jista’ jsejja' Isem il-Mulej
u jkun salv, !a minn hawn; ikollu anke hu r-reb'a fuq id-Dnub u l-Mewt. Dan ukoll huwa l-ba|i tal-Ekumeni|mu g'ax din
il-Fidi tg'aqqad flimkien b'al a'wa lill-Knejjes, gruppi, komunitajiet li
jemmnu li l-Misteru tal-G'id ta’ Kristu hu kollox. Fi Kristu, fil-Fidi fiH, m’hemmx iktar Lhudi
jew Griegi, ra!el jew mara, lsir jew 'ieles, i|da g'aqda ta’ bejn l-a'wa,
Bniedem did, il- isem rebbie' ta’ Kristu, li tieg'u int u jien nag'mlu parti.

F’dan i|-|mien glorju|

tal-G'id, il-Kelma fil-Litur!ija tal-Knisja l-'in kollu t'abbar l-A'bar
it-Tajba tal-G'id qaddis tal-Mulej esù.
L-A'bar it-Tajba kienet tit'abbar b’mod sempli i. “Lil
dan esù, intom tajtuh u qtiltuh billi sallabtuh b’idejn nies '|iena; imma Alla
qajmu billi 'all l-irbit tal-mewt, g'ax ma setax ikun li hu jin|amm
minnha.” (Atti 2, 23-24). Issa dan kollu a'na nafuh bl-amment. In-nies li semg'u dan l-ewwel darba, din
l-A'bar kienet bomba. Imma jista’ jkun
li a'na qed nie'du il-qalba tal-Kristjane|mu “for granted”. X’'asra!! Hawn jinsab it-Te|or li jag'mel
minnek bniedem g'ani, b’!id li 'add ma jista’ jisraqulek. Hawn tinsab mo'bija &ajja ta’ Dejjem g'alik,
&ajja ta’ tgawdija g'al dejjem li b’xi mod tibda !a minn hawn fil-qjies
tal-Fidi tag'na. Hawn nibqg'u in!orru
s-Salib tag'na, imma x’differenza t'ares lejn is-Salib tieg'ek bl-g'ajnejn
tal-Fidi milli ming'ajrha! G'ax
il-'elsien tal-&ajja ta’ Dejjem li jibda minn hawn idawwal it-tbatija, jag'tiha
sens, u s-Salib tag'na jsir glorju| b'alma glorju| sar is-Salib ta’ Kristu.

Dan hu l-ba|i
tal-predikazzjoni Nisranija. Il-bqija,
r-reli!jonijiet kollha jippridkawh.
&afna qed jippruvaw idawru l-Kristjane|mu f’etika. X’ere|ija!
Da|-|gur li l-Kristjane|mu g'andu l-etika tieg'u u l-morali. Imma kemm hu iktar minn hekk! Anzi, bniedem jista’ jg'ix
moralment tajjeb
(sa ertu punt u f’ ertu qjies!) u ma jkun Nisrani xejn li xejn. In-Nisrani jifta'ar bil-G'id ta’ Kristu g'ax
hu !!ustifikat b’dak li g'amel l-Iben ta’ Alla g'alih meta obda u da'al
fil-!rajja tal-G'id. Nirrepetu li l-G'id
mhux il-Qawmien biss, imma t-tbatija, il-Mewt u l-Qawmien, g'ax m’hemmx Qawmien
ming'ajr kri|i, tbatija u Mewt.

In-Nisrani hu dak
il-bniedem li jag'raf li hu dg'ajjef u midneb, li kellu anke hu sehem fil-Mewt
tal-&aruf ta’ Alla, imma li Alla 'abbu anke meta kien g'adu tieg'U tant li
r-reb'a ta’ Kristu se''et b’risq tieg'u.
A'na salvi bil-Fidi tag'na fl-Opra meraviju|a tal-Mulej esù! Huwa hu s-Salvatur tag'na, g'ax 'add minna
mhu kapa i jsalva lilu nnifsu.

Huwa meta nikbru f’din
il-Fidi fl-Im'abba murija lilna fi Kristu, li ninag'taw l-Ispirtu tal-Qdusija u
nibdew ng'ixu 'ajja moralment tajba.
Imma ming'ajr il-Fidi fi Kristu dan hu mpossibbli.

Il-Litur!ija tal-Kelma
tal-lum:

Qari I

Ma setax ikun li esù jin|amm fl-irbit
tal-mewt.

Atti 2, 14.22-33

Qari mill-Ktieb tal-Atti tal-Appostli

Nhar G'id il-&amsin, Pietru flimkien mal-&dax
qam u qal lil-Lhud b’le'en g'oli: “Nies tal-Lhudija, u intom ilkoll li toqog'du
f’ erusalemm, kunu afu dan u isimg'u sewwa x’se ng'idilkom jien. esù ta’
Na|aret kien bniedem li Alla takom prova tieg'u permezz tal-mirakli u
l-g'e!ubijiet u s-sinjali li g'amel bih fostkom, kif intom stess tafu. Lil dan
 esù, Alla telaqhulkom f’idejkom skond l-g'erf u l-pjan li fassal minn qabel, u
intom ne''ejtuh billi sallabtuh permezz ta’ nies '|iena. Imma Alla qajmu
mill-imwiet billi 'all l-irbit tal-mewt, g'aliex ma setax ikun li l-mewt
i||ommu ta't is-setg'a tag'ha. G'ax David jg'id fuqu, “{ammejt lill-Mulej
dejjem quddiemi, g'ax hu fuq il-lemin tieg'i, biex qatt ma nit'arrek. G'alhekk
fer'et qalbi u mtela bl-hena lsieni; u !ismi wkoll jistrie' fit-tama, g'ax inti
ma titlaqx fl-imwiet lil ru'i, u ma t'allix il-Qaddis tieg'ek jara t-ta'sir.
Inti g'arraftni t-triq tal-'ajja, timlieni bil-fer' meta nkun quddiemek”.

&uti, 'alluni ng'idhielkom kif in'ossha fuq
il-patrijarka David; hu miet u kien midfun u l-qabar tieg'u g'adu mag'na sa
llum stess. Issa hu kien profeta, u kien jaf li Alla 'aliflu b’!urament li
kellu jqieg'ed fuq it-tron tieg'u bniedem !ej minn nislu. David ra minn qabel u
'abbar il-qawmien tal-Messija, u qal: “La kien mitluq fl-imwiet, u lanqas !ismu
ma ra t-ta'sir”.

Lil dan esù, Alla qajmu mill-imwiet, u ta’ dan
a'na lkoll xhieda. G'alhekk, issa li Alla g'ollieh bil-leminija tieg'u, huwa
r ieva ming'and il-Missier l-Ispirtu s-Santu li kien imwieg'ed, u sawbu fuqna,
kif qeg'din taraw u tisimg'u”.

Il-Kelma tal-Mulej

R/. Irroddu 'ajr lil Alla

Salm Responsorjali

Salm 15 (16) 1-2a.5.7-8.9-10.11

R/. (11a): Mulej, int tg'allimni t-triq
tal-'ajja

Jew

R/. Hallelujah, hallelujah, hallelujah

&arisni, o Alla, g'ax fik jien nistkenn.

Jien g'edt lill-Mulej: “Int Sidi,

m’g'andix !id ie'or 'liefek”.

Mulej, inti s-sehem tal-wirt u r-ri|q tieg'i,

inti ||omm f’idejk xortija. R/.

Inbierek lill-Mulej li tani l-fehma;

imqar billejl qalbi tg'allimni.

In|omm lill-Mulej dejjem quddiemi,

g'ax bih f’leminti qatt ma nit'arrek. R/.

Hekk tifra' qalbi u tithenna ru'i,

u !ismi wkoll jistrie' fil-kwiet.

G'ax int ma titlaqnix fl-imwiet,

ma t'allix il-ma'bub tieg'ek jara l-qabar. R/.

Int tg'allimni t-triq tal-'ajja;

hemm il-milja tal-fer' quddiemek,

hemm l-g'axqa g'al dejjem f’lemintek. R/.

Qari II

Kontu mifdija bid-demm g'a|i| ta’ Kristu, b'al
&aruf bla tebg'a.

1 Piet 1, 17-21

Qari mill-Ewwel Ittra ta’ San Pietru Appostlu

G'e|ie|, jekk intom issej'u Missier lil dak li,
bla ma j'ares lejn l-u u', jag'mel 'aqq minn kul'add skond l-g'emil ta’ kull
wie'ed, g'ixu fil-bi|a’ |-|mien tal-'ajja li qeg'din tg'addu f’art barranija.
Kunu afu li intom kontu mifdija mill-'ajja tag'kom fierg'a li 'adtu ming'and
missirijietkom, mhux b’xi 'a!a li tintemm, b'alma hi l-fidda jew id-deheb, imma
bid-demm g'a|i| ta’ Kristu, li kien b'al 'aruf bla g'ajb u bla tebg'a.

Hu kien ippredestinat sa minn qabel ma saret
id-dinja, imma deher fl-a''ar ta|-|minijiet min'abba fikom. Bih intom temmnu
f’Alla, li qajmu mill-imwiet u tah il-glorja; hekk il-fidi tag'kom hi wkoll
tama f’Alla.

Il-Kelma tal-Mulej

R/. Irroddu 'ajr lil Alla

Akklamazzjoni qabel l-Evan!elju

ara Lq 24, 32

Hallelujah R/. Hallelujah

Mulej, esù, fissrilna l-Iskrittura;

'e!!ilna qalbna, int u tkellimna.

R/. Hallelujah

Evan!elju

Ibqa’ mag'na, g'ax issa sar 'afna 'in.

Lq 24, 13-35

Qari mill-Evan!elju skond San Luqa

Dakinhar stess fl-ewwel jum tal-!img'a, !ara li
tnejn mid-dixxipli kienu sejrin lejn ra'al jismu G'emmaws, xi sittin stadju
bog'od minn erusalemm, jit'addtu bejniethom fuq kull ma kien !ara. Huma u
jit'addtu u jitkixxfu bejniethom, esù nnifsu resaq lejhom u baqa’ miexi
mag'hom. Imma g'ajnejhom kellhom xi j|ommhom u ma setg'ux jag'rfuh. U hu
qalilhom: “X’intom tg'idu bejnietkom intom u miexja?”. U huma waqfu, b’'arsa ta’ niket fuq wi hom.
Imbag'ad wie'ed minnhom, jismu Kleofa, wie!eb u qallu: “Inti wa'dek il-barrani
f’ erusalemm li ma tafx x’!ara hemmhekk f’dawn il-jiem?”.

“X’!ara?” staqsiehom esù. Qalulu: “Dak li !ara
lil esù ta’ Na|aret, li kien profeta setg'an fl-g'emil u fil-kliem quddiem
Alla u quddiem il-poplu kollu, kif il-qassisin il-kbar u l-kapijiet tag'na tawh
f’idejn il-gvernatur biex ikun ikkundannat g'all-mewt u sallbuh. A'na konna
nittamaw li hu kien dak li kellu jifdi lil I|rael; i|da issa, fuq kollox !a
g'addew tlitt ijiem minn dawn il-!rajja!

Issa wkoll xi w'ud min-nisa tag'na 'asduna, g'ax
marru kmieni 'dejn il-qabar u l-katavru tieg'u ma sabuhx; !ew jg'idu wkoll li
dehrulhom xi an!li li qalulhom li hu 'aj. Imbag'ad marru 'dejn il-qabar xi w'ud
minn tag'na u sabu kollox kif kienu qalu n-nisa, imma lilu ma rawhx!”.

Qalilhom esù: “Kemm intom boloh u tqal biex
temmnu kull ma qalu l-profeti! U ma kellux il-Messija jbati dan kollu u hekk
jid'ol fil-glorja tieg'u?”. U beda minn Mosè u l-profeti kollha
jfissrilhom kull ma kien hemm fl-Iskrittura fuqu.

Meta qorbu lejn ir-ra'al fejn kienu sejrin hu
g'amel tabirru'u li kien se jibqa’ sejjer aktar ’il bog'od. I|da huma !eg'luh
jibqa’ mag'hom u qalulu: “Ibqa’ mag'na, g'ax issa sar 'afna 'in u l-jum !a
wasal biex jintemm”. Imbag'ad da'al biex joqg'od mag'hom. U waqt li kien fuq
il-mejda mag'hom, qabad il-'ob|, qal il-barka, qasmu u tahulhom. Imbag'ad
infet'ulhom g'ajnejhom u g'arfuh, i|da hu g'ab minn quddiemhom. U wie'ed
lill-ie'or bdew jg'idu: “Ma kinitx imkebbsa qalbna !ewwa fina huwa u jkellimna
fit-triq u jfissrilna l-Iskrittura?”.

Dak il-'in stess qamu u re!g'u lura erusalemm.
Hemm sabu lill-&dax u lil s'abhom mi!bura flimkien, u dawn qalulhom: “Il-Mulej
qam tassew, u deher lil Xmun!”. U huma wkoll tarrfulhom x’kien !ralhom
fit-triq, u kif kienu g'arfuh fil-qsim tal-'ob|.

Il-Kelma tal-Mulej

R/. Tif'ir lilek Kristu